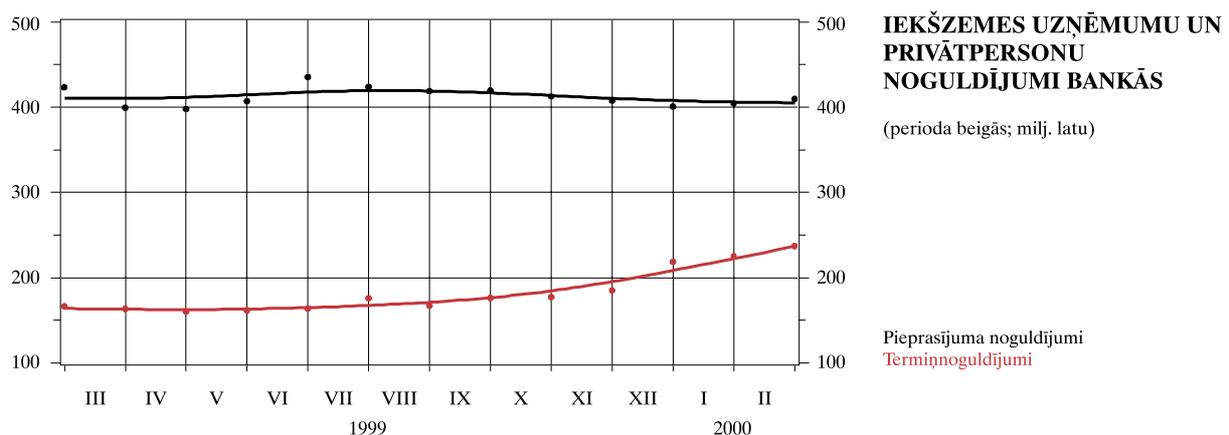

MONETĀRAIS BIĻETENS

2•2000

Februārī tautsaimniecības reālajam sektoram, īpaši ostu un dzelzceļa transporta darbībai, bija raksturīga izaugsme. Auga arī galvenie banku darbības rādītāji. Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums palielinājās par 2.7%, bet šai klientu grupai izsniegto kredītu atlikums – par 0.4%. Visai strauji (par 3.4%) palielinājās kredītiestāžu aktīvi, galvenokārt pieaugot ārzemju aktīviem (par 8.6%). Turpināja samazināties decembrī paaugstinātā banku likviditāte – saruka banku noguldījumu atlikums Latvijas Bankā un bankām izsniegto centrālās bankas kredītu atlikums. Vienlaikus nedaudz paaugstinājās naudas tirgus procentu likmes. Fiskālā situācija bija stabila, bezdarba līmenis nemainījās, bet gada inflācija nedaudz pieauga.

Plašā nauda M2X februārī palielinājās par 20.6 milj. latu un mēneša beigās bija 1 017.7 milj. latu. Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) palielinājās par 3.4 milj. latu, bet iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums pieauga par 17.2 milj. latu. Turpināja pagarināties piesaistīto resursu termiņš. Pieprasījuma noguldījumu atlikums palielinājās par 1.3%, bet termiņnoguldījumu – par 5.4%. Termiņnoguldījumu īpatsvars noguldījumu atlikumā sasniedza 36.7%. Latos piesaistīto noguldījumu atlikums pieauga par 3.4%, bet ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu atlikums – par 2.1%.

Banku sistēmas iekšzemes kredītu atlikums pieauga par 11.3 milj. latu, jo nedaudz pieauga gan iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums, gan banku sistēmas neto kredīts valdībai. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma pieaugumu noteica ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (par 2.0%), nedaudz samazinoties latos izsniegto kredītu atlikumam. Kredītu termiņstruktūra būtiski nemainījās (ilgtermiņa kredītu atlikuma īpatsvars – 70.5%).

Banku likviditātes samazināšanās izraisīja iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējo svērtu procentu likmju nelielu palielināšanos salīdzinājumā ar janvāra zemo līmeni (attiecīgi līdz 10.6% un 11.8%). Pieauga arī OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme (līdz 14.2%), bet nedaudz samazinājās (līdz 11.4%) šajās valūtās izsniegto ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme. Banku piesaistīto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes bija stabilas un neatšķīrās no iepriekšējā mēneša līmeņa vairāk par 0.4 procentu punktiem. Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme februārī palielinājās līdz 3.0%, bet šādu kredītu apjoms pieauga 1.5 reizes (līdz 167.2 milj. latu).

Banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas kredītiem tikai nedaudz pārsniedza janvāra zemo līmeni, un bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu apjoms pieauga par 8.5% (līdz 8.3 milj. latu). Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme februārī bija 4.2%. Tomēr bankām izsniegto kredītu atlikums samazinājās aptuveni par trešdaļu, jo tika dzēsti 1999. gada nogalē izsniegtie *repo* kredīti. Valūtas mijmaiņas darījumu apjoms turpināja samazināties. Latvijas Bankas piesaistīto termiņnoguldījumu apjoms bija samērā neliels (7.1 milj. latu). Centrālās bankas neto prasību pret valdību pieaugumu noteica aktivitāte valdības vērtspapīru otrreizējā tirgū – Latvijas Bankas valdības vērtspapīru portfelis palielinājās par 26.9 milj. latu.

Mēneša laikā notika pa četrām 1 un 3 mēnešu, divas 6 mēnešu un viena 12 mēnešu valsts iekšējā aizņēmuma parādžimju izsole (pieprasījuma un piedāvājuma attiecība – 2.43). 1 mēneša parādžimē tika pārdotas 2.0 milj. latu,

3 mēnešu – 2.8 milj. latu, 6 mēnešu – 4.0 milj. latu un 12 mēnešu – 10.0 milj. latu apjomā. Aproximā esošo valdības vērtspapīru kopapjoms palielinājās par 7.3% un februāra beigās sasniedza rekordapjomu (177.1 milj. latu). 38.4% no tiem bija 2 gadu obligācijas, 34.0% – 12 mēnešu parādzīmes un 14.1% – 3 gadu obligācijas. Pazeminājās valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes, un februārī tās bija zemākās kopš 1998. gada vasaras (3.5% – 1 mēneša, 4.1% – 3 mēnešu, 5.4% – 6 mēnešu un 6.1% – 12 mēnešu parādzīmēm).

Lai gan februārī pasaules valūtas tirgū bija vērojamas diezgan lielas valūtu kursu svārstības, mēneša beigās nozīmīgāko pasaules valūtu kursi būtiski neatšķīrās no to kursiem janvāra beigās. Pēc tam kad Eiropas Centrālā banka (ECB) mēneša sākumā paaugstināja refinansēšanas likmi, eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru pieauga un atkal pārsniedza ASV dolāra vērtību. To sekmēja arī akciju kursu pieaugums Eiropas un kritums ASV fondu biržās. Tomēr mēneša beigās eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru atkal samazinājās, jo naudas piedāvājuma pieauguma temps saruka un ECB publiskie paziņojumi neliecināja par gatavību jau tuvākajā laikā atkārtoti paaugstināt procentu likmes. Attiecībā pret latu ASV dolāra kurss palielinājās (par 1.7%), bet eiro, Japānas jenas un Lielbritānijas sterliņu mārciņas – samazinājās (attiecīgi par 1.2%, 1.8% un 0.8%). Latvijas Banka neveica intervences valūtas tirgū, bet, bankām atpērkot iepriekšējos mēnešos notikušajos valūtas mijmaiņas darījumos iesaistītos ārvalstu valūtas resursus, centrālās bankas tirie ārējie aktīvi samazinājās par 12.0 milj. latu jeb 2.3%. Naudas bāze gandrīz nemainījās, un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tirajiem ārējiem aktīviem februāra beigās bija 106.2%.

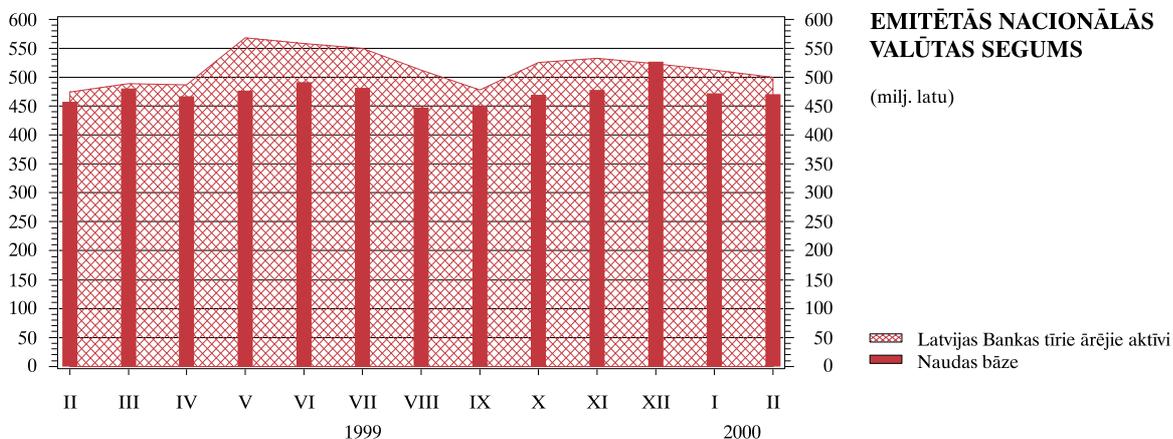
Valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts februārī salīdzinājumā ar janvāri nemainījās (5.8 milj. latu). Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts bija 5.5 milj. latu. Valdības ārējais parāds februārī samazinājās par 1.6 milj. latu, bet iekšējais parāds, pieaugot apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru apjomam, palielinājās par 11.8 milj. latu. Tādējādi kopējais valdības parāds februāra beigās bija 539.8 milj. latu.

Patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar janvāri palielinājās par 0.5%, bet gada inflācija februārī bija 3.4%. Patēriņa cenu indeksa pieaugumu visvairāk ietekmēja uztura produktu cenu kāpums (par 0.6%) un pasažieru transporta tarifu pieaugums (par 5.8%), bet pazeminoša ietekme bija apģērba un apavu cenu kritumam (par 1.2%). Preču cenas palielinājās par 0.3%, bet pakalpojumu – par 1.3%.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā salīdzinājumā ar janvāri palielinājās par 0.1%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada februāri – par 0.8%.

Bezdarba līmenis jau ceturto mēnesi nemainījās (9.1% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita), bet bezdarbnieku skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās (par 7.2%). Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (27.7%), bet zemākais – Rīgā (4.7%).

Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada februāri palielinājās

	2000	
	I	II
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	4.3	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.1	0.5
Gada (%)	3.1	3.4
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	108 975	109 062
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	9.1	9.1
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-5.8	-5.8
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	79.6	*
Imports	120.4	*
Bilance	-40.8	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2000	
	I	II
Banku sistēma		
M2X	997.1	1 017.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	367.3	370.7
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	629.8	647.0
Pieprasījuma noguldījumi	404.7	409.9
Termiņnoguldījumi	225.1	237.2
M2D	693.5	707.9
Tīrie ārējie aktīvi	367.9	375.0
Tīrie iekšējie aktīvi	629.2	642.8
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	669.2	672.0
Īstermiņa kredīti	199.7	198.0
Ilgtermiņa kredīti	469.5	474.0
Kredīts valdībai (neto)	65.4	73.9
Latvijas Banka		
M0	471.8	471.0
Skaidrā nauda apgrozībā	409.1	412.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	62.3	58.5
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0.5	0.4
Tīrie ārējie aktīvi	512.1	500.1
Tīrie iekšējie aktīvi	-40.3	-29.1
Kredīti	19.1	31.2
Bankām	50.1	32.4
Valdībai (neto)	-31.0	-1.2
Pārējie aktīvi (neto)	-59.5	-60.3
Ārējās rezerves*	887.73	855.05
Zelts	71.45	72.84
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.45	0.01
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	815.82	782.19

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2000	
	I	II
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	1.7	3.0
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	9.7	10.6
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	13.1	14.2
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	9.1	11.8
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.7	11.4
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.3	1.3
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.9	3.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.7	5.0
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	7.3	7.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.4	6.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5880	0.5980
Ls pret DEM	0.2969	0.2932
Ls pret GBP	0.9620	0.9540
Ls pret FRF	0.0885	0.0874
Ls pret 100 JPY	0.5600	0.5500
Ls pret EUR	0.5806	0.5735

par 19.1% (t.sk. Ventspils ostā – par 12.4%, Rīgas ostā – par 34.3% un Liepājas ostā – par 32.3%). Turpinājās arī straujš dzelzceļa kravu pārvadājumu apjoma pieaugums (par 39.6%, t.sk. tranzītpārvadājumu – 1.5 reizes un iekšzemes pārvadājumu – par 7.4%).

Gaļas ražošana salīdzinājumā ar iepriekšējā gada februāri palielinājās par 16.4%.

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību janvārī. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošā perioda zemo līmeni rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 4.3%. Pieauga gan apstrādes rūpniecības (par 2.3%), gan ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes (1.6 reizes), gan elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes (par 6.3%) produkcijas fiziskā apjoma indekss. Mazumtirdzniecības apgrozījums, preču eksports un imports palielinājās (attiecīgi par 2.8%, 6.3% un 12.4%).

	2000	
	I	II
Banku rezerves	100.1	96.1
Nacionālā valūta banku kasēs	41.8	41.4
Noguldījumi Latvijas Bankā	58.3	54.7
Ārzemju aktīvi	930.1	1 010.4
Ārvalstu valūta banku kasēs	33.8	31.5
Prasības pret ārvalstu bankām	452.9	484.7
Prasības pret ārvalstu nebankām	332.4	358.8
Pārējie aktīvi	111.0	135.3
Prasības pret centrālo valdību (neto)	114.1	90.9
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-17.7	-15.8
Prasības pret valsts uzņēmumiem	37.7	31.9
Prasības pret privātu uzņēmumiem	544.8	552.3
Prasības pret privātpersonām	99.4	100.5
Neklasificētie aktīvi	166.5	176.2
Pamatlīdzekļi	98.0	98.0
Nauda ceļā	6.6	7.7
Pārējie aktīvi	37.5	38.0
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	24.4	32.5
AKTĪVI PAVISAM	1 975.0	2 042.4
Pieprasījuma noguldījumi	235.8	241.9
Valsts uzņēmumu	33.6	34.6
Privātu uzņēmumu	121.4	123.8
Privātpersonu	80.8	83.5
Termiņnoguldījumi	90.4	95.3
Valsts uzņēmumu	14.0	13.7
Privātu uzņēmumu	31.8	35.1
Privātpersonu	44.5	46.5
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	303.6	309.8
Valsts uzņēmumu	12.0	15.0
Privātu uzņēmumu	149.6	146.3
Privātpersonu	142.0	148.6
Tranzītfondi	22.8	22.7
Ārzemju pasīvi	1 074.3	1 135.5
Saistības pret ārvalstu bankām	193.8	197.0
Saistības pret ārvalstu nebankām	576.8	596.9
Kapitāls un rezerves	154.3	154.3
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	149.4	187.3
Saistības pret Latvijas Banku	50.0	32.2
Parāda vērtspapīri	4.0	4.5
Kapitāls un rezerves	40.4	39.6
Uzkrājumi parādiem un saistībām	69.1	66.8
Neklasificētie pasīvi	84.5	94.0
Nauda ceļā	38.6	39.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	26.7	27.7
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	19.3	26.5
PASĪVI PAVISAM	1 975.0	2 042.4

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2000

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).
Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).